

Kiberfizikai Rendszerek Intézet			Választható tárgy 2025-26-2			
Tantárgy neve:	Kódja:	Kredit:	Óraszám			
				ea	tgy	lab
Szuperszámítástechnika alapjai és alkalmazásai	NKWSAAHBNF	2	nappali heti	0	0	2
Tárgyfelelős: Prof. Dr. Lovas Róbert			Beosztás: egyetemi docens			
Oktató(k): Farkas Attila, Máray Tamás						
Előtanulmányi feltételek:	NBXSS1HBNF	Szakmai szigorlat				
Számonkérés módja:	Évközi jegy					
A tananyag						
Oktatási cél:	A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a szuperszámítástechnika (HPC) alapjaival és alkalmazásaival, továbbá gyakorlati tapasztalatot szerezzenek a hazai szuperszámítógép (Komondor) használatában.					
Tematika:	A tantárgy során bemutatásra kerül a szuperszámítástechnika fejlődése, tipikus HPC alkalmazási területek. A hallgatók megismerhetik a párhuzamos architektúrák alapjait, a különböző szuperszámítógép architektúrák osztályozását, elérhető konfigurációkat, a TOP500-as listát, illetve a nemzetközi EuroHPC programot. A tantárgy áttekintést ad a hazai legjelentősebb szuperszámítógép, a Komondor és annak alkalmazásaira vonatkozóan. A HPC technológia alapjaiként, elméleti és gyakorlati szinten is bemutatásra kerülnek az egyes feladatütemező rendszerek, párhuzamos programozási környezetek és technológiák (MPI, openMP), a párhuzamos I/O és adattárolási megoldások. A hallgatók megismerkedhetnek a HPC területen alkalmazott konténer technológiákkal (Docker, Singularity) és különböző gyorsítókártyák (GPU) használatával és programozásával. Végezetül a legújabb HPC alkalmazási trendekbe (gépi tanulás, kvantumtechnológia) nyerhetnek betekintést a hallgatók. A laborgyakorlathoz a hazai szuperszámítógép (Komondor) biztosítja az erőforrásokat.					

Féléves ütemezés	
Oktatási hét (konzultáció)	Témakör
1.	Mi az a HPC? A szuperszámítástechnika fejlődése, alkalmazásai
2.	Párhuzamos architektúrák alapfogalmai, osztályozása
3.	Szuperszámítógép architektúrák, konfigurációk
4.	Hazai szuperszámítógép (Komondor) használata
5.	HPC ütemezők
6.	Masszívan párhuzamos rendszerek programozásának alapjai
7.	Rektori szünet
8.	Kommunikáció elosztott környezetben (MPI, OpenMP példákkal)
9.	I/O és adattárolás szuperszámítógépes környezetben
10.	Konténer technológiák HPC környezetben
11.	Felhasználási eset: Gépi tanulás HPC környezetben
12.	Felhasználási eset #2: Kvantum szimuláció
13.	Zárthelyi dolgozat
14.	Pót zárthelyi dolgozat

Félévközi követelmények		
Évközi jegy / aláírás megszerzésének feltételei:	Megírt, legalább 50%-ot elérő gyakorlati zárthelyi dolgozat.	
Zárthelyi dolgozatok		
Oktatási hét	Témakör	
13.	Zárthelyi dolgozat	
14.	Pót zárthelyi dolgozat	
Az évközi jegy kialakításának módszere (csak évközi jegyes tárgyak esetében töltendő ki)		
A gyakorlati zárthelyi dolgozatban szerzett pontok összessége határozza meg.		
Pótlás módja		
A ZH / évközi jegy / aláírás pótlásának módja:	A zárthelyi dolgozat a szorgalmi időszak 14. hetén pótolható. Aláíráspótló vizsga	
Vizsga módja (csak vizsgás tantárgy esetében töltendő ki)		
-		
Vizsgajegy kialakítása (csak vizsgás tantárgy esetében töltendő ki)		
-		
Az egyes érdemjegyek ponthatárai:		
	Elérhető eredmény	Érdemjegy
	0-49%	Elégtelen (1)
	50-62%	Elégséges (2)
	63-75%	Közepes (3)
	76-88%	Jó (4)
	89-100%	Jeles (5)
Irodalom		
Kötelező:	A tantárgy e-learning oldalán közzétett anyagok.	
Ajánlott:	– G. Hager, G. Wellein: Introduction to High Performance Computing for Scientists and Engineers, ISBN: 978-1439811924 – V. Eijkhout: The Art of HPC (https://theartofhpc.com/) – D.Reed, D. Gannon, J.Dongarra: Reinventing High Performance Computing: Challenges and Opportunities (https://arxiv.org/pdf/2203.02544)	
Egyéb segédletek:		